

Received:
6 February 2024
Revised:
30 April 2024
Accepted:
30 April 2024
Published:
1 January 2025

T
ISSN: 2717-1809
E-ISSN: 2717-199x

DOR: 20.1001.1.27171809.1403.5.4.3.6

Abdolrasoul Rahmani Koushkaki¹ | Masoumeh Zilabi^{2*}

Abstract

The present study examines the role of managerial ownership in the effect of financial performance and auditor reputation on company value in companies listed on the Tehran Stock Exchange. This research is applied in terms of purpose and causal (post-event) in terms of correlation method. The statistical population of the research is the companies admitted to the Tehran Stock Exchange, using the systematic elimination sampling method, 132 companies were selected as the research sample in the 10-year period between 1391 and 1400. Regression models have been used to test research hypotheses. In addition, Eviuse software was used to analyze the data. Research results show that financial performance has a direct impact on company value. Also, managerial ownership does not have a direct effect on the relationship between financial performance and company value and the relationship between auditor reputation and company value.

Keywords: Financial performance, auditor reputation, firm value, managerial ownership.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Corresponding Author: Assistant Professor, Department of Accounting, Payame Noor University, Tehran, Iran.
abr.rahmani@pnu.ac.ir

2. MSc, Department of Accounting, Payame Noor University, Tehran, Iran.

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution Non-Commercial (CC-BY-NC) license.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی

نقش مالکیت مدیریتی در تأثیر عملکرد مالی و شهرت حسابرس بر ارزش شرکت

سال پنجم
زمستان ۱۴۰۳
صفحه: ۹۵-۱۱۹

عبدالرسول رحمانیان کوشککی^۱ | مصصومه ذیلابی^۲

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:
۱۴۰۲/۱۱/۱۷
تاریخ بازنگری:
۱۴۰۳/۰۲/۱۱
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۰۴/۱۱
تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۱۰/۱۲

شایع چاپ: ۲۷۱۷-۱۸۰۹
کنکرونیک: ۲۷۱۷-۱۹۹۹

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

DOR: 20.1001.1.27171809.1403.5.4.3.6

۱. نویسنده مسئول: استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

abr.rahamian@pnu.ac.ir

۲. کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

این مقاله یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت شرایط و ضوابط مجوز (CC BY-NC) ارائه می‌شود.

Commercial

توزیع شده است.

مقدمه و بیان مسئله

سازمان‌ها جهت فراهم آوردن بازخورد به مدیران در ارتباط با نیل به اهداف استراتژیک به ارزیابی عملکرد متکی اند. صاحبنظران و محققان معتقدند عملکرد، موضوعی اصلی در تمامی تجزیه و تحلیل‌های سازمانی است و مشکل بتوان سازمانی را تصور کرد که مشمول ارزیابی و اندازه‌گیری عملکرد نباشد. سازمان‌ها از تکنیک‌های متعددی در انجام وظایف مدیریتی، استفاده بهینه از منابع، افزایش کارآمدی، نظارت، اثربخشی و پاسخگویی بهره می‌گیرند. یکی از این تکنیک‌ها، ارزیابی عملکرد مالی است که از کاربردهای مهم نظریه‌های انگیزش در مدیریت است. ارزیابی عملکرد مالی، ابزاری برای شناخت وضعیت گذشته، حال و آینده است که با بررسی و شناسایی مشکلات، به مدیر این اجازه را می‌دهد تا راهکارهای عملی را برای رسیدن به وضعیت مطلوب اتخاذ نماید. امروزه نظر به تحولات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، نقش ارزیابی عملکرد از وظایف سنتی آن (قضاؤت و سنجش عملکرد) پا را فراتر گذاشت و بر رشد، توسعه و بهبود مرکز شده است (کراونس و همکاران^۱، ۲۰۱۰). تصمیم مدیر به عنوان یک عامل در شرکت نقش مهمی ایفا می‌کند. یکی از تصمیمات اتخاذ شده این است که مدیران در پروژه‌های سودآوری سرمایه‌گذاری کنند که منجر به بهینه سازی افزایش عملکرد شرکت می‌شود. تئوری رفتاری سنتی توضیح داده است که مدیران منطقی همیشه تصمیم‌های منطقی می‌گیرند، اما نظریه مالی رفتاری خلاف این را می‌گوید که مدیران همیشه منطقی نیستند و تحت تأثیر سوگیری‌های رفتاری مختلف در هر تصمیم مدیریتی مانند ضرر گریزی، چارچوب‌بندی و اعتماد بیش از حد قرار می‌گیرند (نوریانتینی^۲، ۲۰۲۲). اندازه موسسات حسابرسی کننده، قدمت و نام تجاری موسسات، نمونه‌ای از معیارهای متمایز کننده کیفیت موسسات حسابرسی و شهرت آن‌ها می‌باشد. یعنی موسسات بزرگتر و همچنین موسساتی که دارای نام تجاری مشهورتری نسبت به موسسات دیگر هستند دارای کیفیت کاری بالاتری هستند. ضعف و عدم درست کار حسابرسی باعث می‌شود کارایی و نظارت بر رفتارهای فرصت طلبانه مدیریت افزایش یابد که باعث افزایش ریسک شرکت و عدم تقارن اطلاعاتی می‌گردد (مکینز، ۲۰۱۷). برای کیفیت حسابرسی شاخص‌های

1. Cravens et al
2. Nuryantini

مختلفی از جمله اندازه موسسه حسابرسی، تخصص حسابرس در صنعت، دوره تصدی حسابرس، استقلال حسابرس و شهرت حسابرسی در تحقیقات مختلف مورد بررسی قرار گرفته است و نشان داده اند که افزایش شهرت، استقلال، بهره گیری از حسابرسان بزرگ و تخصص صنعت حسابرسان موجب بهبود کیفیت حسابرسی می‌شود (دان و می‌هیو، ۲۰۰۴؛ بای و چویی، ۲۰۱۲). همچنین، چهار موسسه بزرگ حسابرسی در مقایسه با سایر موسسات حسابرسی، شهرت بیشتری دارند. از دست دادن شهرت، می‌تواند حسابرسان چهار موسسه بزرگ حسابرسی را از کار بیاندازد (هوانگک ولی، ۲۰۰۹).

رشد مستمر و پایدار شرکت‌ها از اهمیت به سزایی در مباحث اقتصاد خرد و کلان برخوردار است. زیرا، از یک طرف سبب خلق ارزش و افزایش ثروت برای سهامداران می‌گردد. از طرف دیگر، زمینه ایجاد اشتغال، بهبود معیشت و تأمین رفاه اجتماعی را فراهم می‌سازد. به عبارتی، رشد مطلوب بنگاه تجاری ضامن تأمین منافع گروه‌های ذینفع مرتبط با آن در سطح خرد و عامل افزایش تولید و رشد اقتصادی در سطح کلان است. از این‌رو، شناسایی عوامل مؤثر بر رشد شرکت، ضمن کمک به مسئولان کلان اقتصادی در پیشگیری از اتلاف منابع و ثروت‌های طبیعی و غیرطبیعی کشور، سبب تصمیمگیری درست مدیران بنگاه‌های تولیدی در حیطه مسؤولیت‌های محوله مانند انتخاب شیوه مناسب تأمین مالی می‌شود و این افزایش ارزش شرکت و حداکثرسازی ثروت سهامداران را به دنبال دارد (سلیمانی امیری و رازانی، ۱۴۰۰).

توسعه یک شرکت از ارزشی که در بازار سرمایه، متعلق به یک شرکت است، جدا نیست.

سرمایه‌گذاران خود به هر شرکتی که سودآوری خوبی دارد نگاهی می‌اندازند، زیرا خود سرمایه‌گذاران همیشه سودآوری را در سرمایه‌گذاری وجود خود در بازار سرمایه در اولویت قرار می‌دهند و آن شرکت‌ها با هدف دستیابی به حداکثر سود، رفاه سهامداران و به حداکثر رساندن ارزش شرکت تأسیس می‌شوند (علی و فروجی، ۲۰۲۱). ارزش شرکت به عنوان قیمتی تعریف می‌شود که سرمایه‌گذاران بالقوه حاضرند در صورت فروش شرکت بپردازنند. سهامداران همواره نیازمند اطلاعاتی هستند که بتوانند برای ارزیابی تصمیمات خود از آنها بهره گیرند. تصمیمات باید از لحاظ مالی و دیدگاه تحلیل گر مالی به گونه‌ای باشد که در شرکت ارزش ایجاد کند. ارزش شرکت، ادراک سرمایه‌گذار از میزان موفقیت مدیران در مدیریت منابع شرکتی است که به آنها

سپرده شده است که اغلب با قیمت سهام مرتبط است. ارزش شرکت چیزی است که برای شرکت بسیار مهم است زیرا افزایش ارزش شرکت با افزایش قیمت سهام همراه خواهد بود. بازار نه تنها به عملکرد فعلی شرکت بلکه به چشم انداز شرکت در آینده با افزایش ارزش شرکت نیز اعتقاد خواهد داشت (ایندرارینی، ۲۰۱۹). در هر رویداد اقتصادی، سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری نیازمند اطلاعات قابل اتکا هستند. از دیدگاه سرمایه‌گذاران، اطلاعاتی قابل اتکا تلقی می‌شود که یک سازمان مستقل بر فرآیند گزارش‌گری شرکت‌ها و مرکز ثقل این فرآیند یعنی صورت‌های مالی، نظارت نمایند (نخعی و همکاران، ۱۳۹۹).

بنابراین با توجه به مطالب فوق سوال اصلی پژوهش به شرح زیر مطرح می‌گردد که تأثیر عملکرد مالی و شهرت حسابرس بر ارزش شرکت با تأکید بر مالکیت مدیریتی چگونه است؟

مبانی نظری پژوهش

عملکرد مالی و ارزش شرکت

سودآوری نسبتی است که برای اندازه‌گیری سودآوری یک شرکت در یک دوره زمانی معین استفاده می‌شود، سودآوری برای نظارت بر توسعه سود کسب شده توسط شرکت استفاده می‌شود (هنفی و حلیم، ۲۰۱۶). نسبت سودآوری نسبتی است که برای اندازه‌گیری توانایی شرکت برای سرمایه‌گذاری تمام وجوه در فعالیت‌های مورد استفاده برای فعالیت‌های عملیاتی شرکت با هدف ایجاد سود با استفاده از دارایی‌های آن مفید است. این نشان می‌دهد که هر چه ارزش سودآوری به دست آمده توسط یک شرکت بیشتر باشد، ارزش کل شرکت را افزایش می‌دهد زیرا شرکت توانایی کسب سود از دارایی‌های خود را دارد (والانداری و اینفند، ۲۰۲۲). در ارتباط با تأثیر عملکرد مالی بر ارزش شرکت، مطالعات پیشین برای اثبات اثر عملکرد مالی شرکت بر بازده سهام انجام شده است. ویشنانی و شاه (۲۰۰۸) ثابت کردند که نسبت‌های به دست آمده از صورت‌های مالی با شاخص‌های بازار سهام رابطه معنی‌داری دارد و مهمترین این نسبت‌ها، نسبت‌های سودآوری و عملکرد است. سودآوری یکی از عواملی است که می‌تواند ارزش یک شرکت را تحت تأثیر قرار دهد. هر چه سود یا توانایی شرکت در کسب سود بیشتر باشد، شرکت یکی از نکات مهم در افزایش ارزش خود در بازار سرمایه خواهد داشت. هدف سودآوری

اندازه‌گیری توانایی شرکت برای سرمایه‌گذاری تمام وجوه در فعالیت‌های مورد استفاده برای فعالیت‌های عملیاتی شرکت با هدف ایجاد سود با استفاده از دارایی‌های آن است (والانداری و ایفنده، ۲۰۲۲).

شهرت حسابرس و ارزش شرکت

سهامداران همواره نیازمند اطلاعاتی هستند که بتوانند برای ارزیابی تصمیمات خود از آنها بهره گیرند. تصمیمات باید از لحاظ مالی و دیدگاه تحلیل گر مالی به گونه‌ای باشد که در شرکت ارزش ایجاد کند. در هر رویداد اقتصادی، سرمایه‌گذاران برای تصمیم گیری نیازمند اطلاعات قابل اتکا هستند. از دیدگاه سرمایه‌گذاران، اطلاعاتی قابل اتکا تلقی می‌شود که یک سازمان مستقل بر فرآیند گزارش گری شرکت‌ها و مرکز نقل این فرآیند یعنی صورت‌های مالی، نظارت نمایند (نخعی و همکاران، ۱۳۹۹). از همین رو انتظار بر این است شهرت حسابرس بر ارزش شرکت اثر مطلوب داشته باشد. چون حسن شهرت حسابرس، اعتبار اطلاعات صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد و سرمایه‌گذاران زیادی میل به خرید سهام شرکت از خواهند داشت.

مالکیت مدیریتی، عملکرد مالی و ارزش شرکت

مالکیت مدیریتی یکی از شاخص‌های حاکمیت شرکتی خوب است. مالکیت مدیریتی در صدی از سهام در اختیار مدیران است. این مالکیت بر اساس تئوری نمایندگی می‌تواند تعارض نمایندگی را کاهش دهد (جنسن و مک‌لینگ، ۱۹۷۶). همگرایی منافع، تضاد بین مدیریت و هدف شرکت، یعنی مشکل نمایندگی، با افزایش سهام مدیریت کاهش می‌یابد. انتظار می‌رود مالکیت مدیریتی بر عدم تقارن اطلاعات بین عامل و مدیر عامل غلبه کند و در نهایت ارزش شرکت را افزایش دهد. در این مورد، مالکیت مدیریتی می‌تواند بر رابطه بین عملکرد مالی و ارزش شرکت تأثیر بگذارد (جنسن و مک‌لینگ، ۱۹۷۶). رحمانیان کوشککی و بادیاب (۱۴۰۲) بیان می‌کنند که حاکمیت شرکتی تاثیر معناداری بر سرمایه فکری و ارزش شرکت ندارد. همچنین، تاثیر سودآوری بر سرمایه فکری و ارزش شرکت تایید شده است. اندازه شرکت نیز تاثیر معناداری بر ارزش شرکت داشته است، در حالی که تاثیر آن بر سرمایه فکری پذیرفته نشده است. علاوه بر این، تاثیر سرمایه فکری بر ارزش شرکت مورد تایید قرار نگرفته است. در نهایت نتایج

نشان داد که نقش میانجی سرمایه فکری در رابطه بین حاکمیت شرکت، سودآوری و اندازه شرکت با ارزش شرکت پذیرفته نمی‌گردد.

مالکیت مدیریتی، شهرت حسابرس و ارزش شرکت

حسابرسان به منظور حفظ اعتبار حرفه، شهرت حرفه‌ای خود و اجتناب از دعاوی قضایی علیه خود، به دنبال افزایش کیفیت حسابرسی هستند. شرکتهایی که صورتهای مالی حسابرسی شده ارائه کنند دارای محتواهای اطلاعاتی و سود با کیفیت بیشتری هستند. اقلام تعهدی وابسته به قضاوتهای مدیران است و حسابرسی شرکتهایی که اقلام تعهدی بیشتری دارند دشوارتر است. حسابرسی با کیفیت بالاتر، با احتمال بیشتری عملکردهای حسابداری مورد تردید را کشف می‌کند. زیرا موسسه‌های حسابرسی با کیفیت، دارای تخصص، منابع و انگیزه‌های بیشتری برای کشف اشتباه و تقلب هستند. از سویی دیگر کیفیت که تعیین کننده عملکرد حسابرسی است تابع عوامل متعددی از قبیل توانایی‌های حسابرس و اجرای حرفه‌ای است (مجتهدزاده و آقایی، ۱۳۹۳). عملکرد مالی، شهرت حسابرس، اندازه شرکت به طور همزمان تاثیر معنی داری بر ارزش شرکت، عملکرد مالی تاثیر معنی داری بر ارزش شرکت، شهرت حسابرس تاثیر معنی داری بر ارزش شرکت ندارد، اندازه شرکت تاثیر معنی داری دارد . در ارزش شرکت، مالکیت مدیریتی نمی تواند اثر عملکرد مالی بر ارزش شرکت را تعدیل کند، مالکیت مدیریتی نمی تواند اثر شهرت حسابرس را بر ارزش شرکت تعدیل کند، مالکیت مدیریتی می تواند اثر اندازه شرکت را بر ارزش شرکت تعدیل کند، مالکیت مدیریتی می تواند اثر شرکت را تعدیل کند (واردان و کوسماوارданی، ۲۰۲۲).

پیشینه پژوهش

کاویانی و فخر حسینی (۱۴۰۲) تأثیر افشاری فرآگیر مالی بر عملکرد بانک‌ها: نقش تعدیلی رقابت بازار و ساختار مالکیت را بررسی نمودند. نتایج نشان می‌دهد که افشاری شمولیت مالی بر عملکرد بانک‌های تأثیر مثبت و معناداری دارد و رقابت بازار می‌تواند نقش تعدیلی در رابطه این دو متغیر ایفا کند. همچنین نتایج نشان داد که مالکیت دولتی بر رابطه بین افشاری شمولیت مالی و عملکرد بانک تأثیر معناداری ندارد.

رحمانیان کوشککی و بادیاب (۱۴۰۲) به تاثیر حاکمیت شرکتی، سودآوری و اندازه شرکت بر ارزش شرکت با نقش میانجی سرمایه فکری پرداختند. فرضیه‌های پژوهش با استفاده از نمونه‌ای مشتمل از ۱۴۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ و با بهره‌گیری از مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که حاکمیت شرکتی تاثیر معناداری بر سرمایه فکری و ارزش شرکت ندارد. همچنین، تاثیر سودآوری بر سرمایه فکری و ارزش شرکت تایید شده است. اندازه شرکت نیز تاثیر معناداری بر ارزش شرکت داشته است، در حالی که تاثیر آن بر سرمایه فکری پذیرفته نشده است. علاوه بر این، تاثیر سرمایه فکری بر ارزش شرکت مورد تایید قرار نگرفته است. در نهایت نتایج نشان داد که نقش میانجی سرمایه فکری در رابطه بین حاکمیت شرکت، سودآوری و اندازه شرکت با ارزش شرکت پذیرفته نمی‌گردد.

مقصودی (۱۴۰۲) به بررسی تاثیر حاکمیت شرکتی بر ارتباط بین وجه نقد مازاد و ارزش شرکت می‌پردازد. جامعه آماری پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران بوده و با استفاده از روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک، ۱۳۰ شرکت به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده در دوره‌ی زمانی ۶ ساله بین سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که بین وجه نقد مازاد و ارزش شرکت ارتباط وجود دارد. همچنین، حاکمیت شرکتی بر ارتباط بین وجه نقد مازاد و ارزش شرکت تاثیر معنی دار دارد.

امیری و مومنی (۱۴۰۱) بررسی تاثیر دارایی‌های نامشهود بر رابطه بین رشد شرکت و ارزش شرکت پرداختند. جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ و با استفاده از اطلاعات ۱۲۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد. با توجه به نتایج آزمون فرضیه اول، رشد شرکت و ارزش شرکت رابطه مستقیمی دارد. و همچنین نتایج فرضیه دوم حاکی از آن است که متغیر تعاملی (دارایی نامشهود* رشد شرکت) رابطه معنادار با ارزش شرکت ندارد.

جادیاپا و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی تاثیر تنوع بدھی بر ارزش شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر هندوستان پرداختند. نتایج تحقیق حاکی از آن بود تنوع بدھی بر ارزش شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران تاثیرگذار است. بین جریان‌های نقدی و

ارزش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنادار وجود دارد. تنوع بدھی بر رابطه بین جریان‌های نقدی و ارزش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیرگذار است.

بخردی نسب (۱۳۹۹) به بررسی تأثیر کیفیت پرتفوی وام بر عملکرد مالی با درنظر گرفتن نقش تعديل گر سلامت مالی پرداخت. نتایج نشان داد که با افزایش کیفیت پرتفوی وام‌ها، عملکرد مالی بانک‌ها بهبود یافته و سلامت مالی بانک‌ها تأثیر مستقیم کیفیت پرتفوی وام‌ها بر عملکرد مالی بانک‌ها را تشدید می‌نماید.

حاجی کریمی و شکیبی (۱۳۹۹) نقش سازوکارهای کنترل داخلی و مدیریت ریسک کیفیت زنجیره تأمین در بهبود عملکرد مالی را بررسی نمودند. نتایج نشان داد که در شرایط فعلی کشور و با وجود تحریم‌های سنگین اقتصادی، مدیریت ریسک زنجیره تأمین و نیز سازوکارهای کنترل داخلی می‌توانند برای کاهش شکستهای ناشی از ریسک‌های مختلف که به ضرر و زیان مالی فراوان منجر می‌شوند، ضروری هستند و با استفاده از این دو ابزار می‌توان به بهبود عملکرد مالی شرکت‌های فعال بخش خصوصی که توسعه اقتصادی کشور در گرو رشد و توسعه آنهاست، کمک نمود.

بن لی (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر مدیریت سرمایه در گرددش، ارزش شرکت، سودآوری و ریسک شرکت را بررسی نمود. در این تحقیق داده‌های پانلی ۴۹۷ شرکت از سالهای ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۶ مورد استفاده قرار گرفتند. یافته‌های تحقیق نشان داد رابطه منفی و معنی داری بین سرمایه در گرددش و ارزش شرکت و سودآوری و ریسک وجود دارد. نتایج حاکی از آن است که مدیران شرکت در مدیریت سرمایه در گرددش برای سودآوری و کنترل ریسک باید بین اهدافشان یک معامله برقرار نمایند.

کمانگ و نیلوح^۱ (۲۰۱۸) به بررسی نقش تعديلگر سیاست تقسیم سود و فرصت رشد در رابطه بین جریان نقد آزاد و ارزش شرکت پرداختند نتایج پژوهش آنها نشان داد که جریان نقد آزاد بر ارزش شرکت تأثیر مثبت و ناچیز دارد. سیاست تقسیم سود و فرصت رشد اثر مثبت و معناداری بر ارزش شرکت دارند و نقش تعديلگر سیاست تقسیم سود بر رابطه بین جریان نقد آزاد و ارزش

1. Komang & niluh

شرکت مثبت و معنادار بوده و همچنین، نقش تعدیلگر فرصت رشد بر رابطه بین جریان نقد آزاد و ارزش شرکت معنادار و مثبت است.

گلوریا و مانتوانی (۲۰۱۷)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین ویژگی‌های مالکیت شرکت و سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر عملکرد شرکت پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد رشد شرکت‌های با مالکیت خصوصی، رابطه معناداری میان سازوکارهای حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت وجود ندارد، اما در شرکت‌های بزرگ بین این دو، رابطه قوی و معناداری برقرار است. با توجه به مبانی نظری، فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر ارائه شده است.

فرضیه اول: عملکرد مالی بر ارزش شرکت تاثیر دارد.

فرضیه دوم: شهرت حسابرس بر ارزش شرکت تاثیر دارد.

فرضیه سوم: مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین عملکرد مالی و ارزش شرکت تاثیر دارد.

فرضیه چهارم: مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین شهرت حسابرس و ارزش شرکت تاثیر دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی است. از نظر شیوه اجرا پژوهشی توصیفی-علی است، همچنین از نظر شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تاریخی (پس رویدادی) است و نوع جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات کتابخانه‌ای می‌باشد، به طوری که مطالعات کتابخانه‌ای شامل مجلات تحصصی لاتین و فارسی پژوهش‌های کاربردی است. جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش پس از انتخاب شرکت‌های نمونه و جمع‌آوری آمار و اطلاعات مورد نیاز، از مدل‌های رگرسیونی استفاده خواهد شد. همچنین جهت تعزیزی و تحلیل آمار و اطلاعات پس از پردازش توسط نرم‌افزار صفحه‌گسترده اکسل، نرم‌افزار ایویوز مورد استفاده قرار گرفته است. برای گردآوری داده‌های مورد نظر از داده‌های صورت‌های مالی و همچنین، از یادداشت‌های صورت‌های مالی در سایت کدال استفاده شده است. قلمرو مکانی پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ می‌باشد. با توجه به محدودیت‌های ذکر شده تعداد ۱۳۲ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شده است.

تعاریف عملیاتی متغیرها و مدل‌های رگرسیونی پژوهش

متغیر وابسته: ارزش شرکت (Qtobin): از طریق نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری دارایی‌ها اندازه گیری خواهد شد که ارزش بازار دارایی‌ها از طریق ارزش بازار حقوق صاحبان سهام (تعداد سهام منتشره ضربدر قیمت پایانی سهام) بعلاوه ارزش دفتری بدھی‌ها بدست می‌آید (مهرانی و همکاران، ۱۳۹۲).

متغیرهای مستقل

(۱) **عملکرد مالی (ROA):** برای اندازه گیری عملکرد مالی از بازده دارایی‌ها استفاده خواهد شد که عبارت است از سود قبل از بهره و مالیات تقسیم بر کل دارایی‌ها شرکت (دیری و همکاران، ۱۳۹۹).

(۲) **شهرت حسابرس (Reput):** اگر حسابرسی صورتهای مالی توسط سازمان حسابرسی و مفیدراهبر انجام شده باشد عدد یک در غیر این صورت عدد صفر خواهد بود (قیچی مقدم و نقش بندي، ۱۳۹۹).

متغیر تعدیلگر: مالکیت مدیریتی (OWNM): از میزان سهام در اختیار مدیران اندازه گیری خواهد شد (خواجه‌ی و شکرالهی، ۱۳۹۶).

متغیرهای کنترلی

اهم مالی (LEV): از تقسیم کل بدھیها به کل داراییها محاسبه می‌شود (بادآور نهنگی و راهنمای، ۱۳۹۸).

استقلال هیئت مدیره (BIND): از نسبت اعضای غیر موظف به کل اعضای هیئت مدیره محاسبه خواهد شد (شمس و همکاران، ۱۳۹۵).

سن شرکت (Age): از طریق لگاریتم طبیعی عمر شرکت (از زمان تاسیس تا سال جاری) اندازه گیری خواهد شد (فتحی نافچی، و خواجه وند کاجی، ۱۳۹۷).

رشد فروش (Growth): از نسبت تغییرات فروش به فروش سال قبل اندازه گیری خواهد شد (موسوی، ۱۳۹۸).

مدل جامع رگرسیونی پژوهش

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه اول:

$$Qtobini,t = \alpha_0 + \beta_1 ROAi,t + \beta_2 LEVi,t + \beta_3 BINDi,t + \beta_4 Agei,t + \beta_5 Growthi,t + \varepsilon$$

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه دوم:

$$Qtobini,t = \alpha_0 + \beta_1 Reputi,t + \beta_2 LEVi,t + \beta_3 BINDi,t + \beta_4 Agei,t + \beta_5 Growthi,t + \varepsilon$$

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه سوم:

$$Qtobini,t = \alpha_0 + \beta_1 ROAi,t + \beta_2 OWNMi,t + \beta_3 (ROAi,t * OWNMi,t) + \beta_4 LEVi,t + \beta_5 BINDi,t + \beta_6 Agei,t + \beta_7 Growthi,t + \varepsilon$$

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه چهارم:

$$Qtobin_{i,t} = \alpha_0 + \beta_1 Reput_{i,t} + \beta_2 OWNM_{i,t} + \beta_3 (Reput_{i,t} * OWNM_{i,t}) + \beta_4 LEV_{i,t} + \beta_5 BIND_{i,t} + \beta_6 Age_{i,t} + \beta_7 Growth_{i,t} + \varepsilon$$

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

آمار توصیفی ارائه شده مربوط به ۱۳۲ شرکت نمونه در بازه زمانی ۱۰ ساله (۱۴۰۰-۱۳۹۱) یا سال-شرکت در جدول ۱ و ۲ ارائه شده است.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
ارزش شرکت	Qtobin	۱۳۲۰	۲/۲۷۴	۱/۵۵۰۰۴	۰/۶۹۱	۱۱,۷۸۸
عملکرد مالی	ROA	۱۳۲۰	۰/۱۹۵	۰/۵۸۱	-۰/۶۷۶	۰/۶۷۶
مالکیت مدیریتی	OWNM	۱۳۲۰	۰/۵۶۹	۰/۲۷۸	۰/۹۵۴	۱/۸۲۴
اهرم مالی	LEV	۱۳۲۰	۰/۰۵۷	۰/۲۱۴	۰/۰۳۱	۱/۸۲۴
استقلال هیئت مدیره	BIND	۱۳۲۰	۰/۶۳۶	۰/۱۹۱	۰/۲	۱
سن شرکت	Age	۱۳۲۰	۳/۶۲۴	۰/۳۶۳	۲/۴۸۴	۴/۲۴۸
رشد فروش	Growth	۱۳۲۰	۰/۳۷۹	۰/۵۸۹	-۰/۹۰۹	۶/۰۹۴

منبع: یافته‌های پژوهشگر

اصلی‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌هاست. برای مثال مقدار میانگین برای متغیر اهرم مالی برابر با $(0/557)$ می‌باشد که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. به طور کلی پارامترهای پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. از مهم‌ترین پارامترهای پراکندگی، انحراف معیار است. مقدار این پارامتر برای ارزش شرکت برابر با $1/550.4$ و برای عملکرد مالی برابر با $0/161$ می‌باشد که نشان می‌دهد این دو متغیر به ترتیب دارای بیشترین و کمترین انحراف معیار هستند. کمینه و بیشینه نیز کمترین و بیشترین را در هر متغیر نشان می‌دهد. به عنوان مثال بزرگ‌ترین مقدار اهرم مالی $1/824$ است.

جدول ۲. توزیع فراوانی متغیر شهرت حسابرس

درصد فراوانی	فراوانی	شرح
۷۷/۲۰	۱۰۱۹	۰
۲۲/۸۰	۳۰۱	۱
۱۰۰/۰۰	۱۳۲۰	جمع کل

منبع: یافته‌های پژوهش

همانطور که در جدول ۲ قابل مشاهده است، جمع کل شرکت - سال‌های مورد بررسی برابر با 1320 می‌باشد که از بین آنها تعداد 301 شرکت - سال یعنی $22/80$ درصد حسابرسی صورت‌های مالی شرکت‌ها توسط سازمان حسابرسی و مفیدراهبر انجام شده است.

آزمون اف لیمر (چاو)

جدول ۳. نتایج آزمون اف لیمر (چاو)

مدل آزمون	آماره آزمون	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
مدل اول	۵/۸۱	۰/۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی
مدل دوم	۴/۹۷	۰/۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی
مدل سوم	۵/۹۴	۰/۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی
مدل چهارم	۵/۱۸	۰/۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی

منبع: یافته‌های پژوهشگر

نتایج آزمون چاو در جدول ۳، بیانگر این است که یکسان بودن عرض از مبدأ برای تمامی شرکت‌های مورد مطالعه در سطح معنی‌دار ۵ درصد رد نمی‌شود و می‌توان برای برآورد مدل از روش داده‌های تابلویی استفاده نمود.

آزمون هاسمن

جدول ۴. نتایج آزمون هاسمن

مدل آزمون	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
مدل اول	۳۳۹/۳۹	۰/۰۰۰۰	پذیرش اثرات ثابت عرض از مبدأ
مدل دوم	۲۲۷/۶۴	۰/۰۰۰۰	پذیرش اثرات ثابت عرض از مبدأ
مدل سوم	۳۸۷/۴۴	۰/۰۰۰۰	پذیرش اثرات ثابت عرض از مبدأ
مدل چهارم	۲۵۸/۱۶	۰/۰۰۰۰	پذیرش اثرات ثابت عرض از مبدأ

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج آزمون هاسمن در جدول ۴ نشان می‌دهد که فرضیه صفر مبنی بر انتخاب روش با اثرات تصادفی برای تخمین مدل در سطح معنی‌دار ۵ درصد رد شده و لذا برای برآورد مدل‌ها می‌توان از روش با اثرات ثابت استفاده نمود.

نتیجه آزمون فرضیه‌های پژوهش

نتایج فرضیه اول در جدول ۵ ارائه شده است.

نتیجه آزمون مدل اول. جدول ۵

نتیجه آزمون مدل اول. جدول ۵							
متغیر وابسته: ارزش شرکت							
هم خطی	سطح معناداری	Z	آماره استاندارد	خطای استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
۱/۳۷	۰/۰۰۰	۸/۶۳	۰/۴۹۰۹	۴/۲۳۸	ROA		عملکرد مالی
۱/۳۷	۰/۳۹۱	۰/۸۶	۰/۳۴۶	۰/۲۹۷	LEV		اهرم مالی
۱/۰۱	۰/۳۸۸	۰/۸۶	۰/۳۵۰۶	۰/۳۰۲	BIND		استقلال هیئت مدیره
۱/۰۳	۰/۰۰۹	۲/۶۱	۰/۲۲۶	۰/۵۹۰۱	Age		سن شرکت

نتیجه آزمون مدل اول جدول ۵

$Qtobin_{it} = \alpha_0 + \beta_1 ROA_{it} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 BIND_{it} + \beta_4 Age_{it} + \beta_5 Growth_{it} + \varepsilon_{it}$						
متغیر وابسته: ارزش شرکت						
۱/۰۶	۰/۰۰۲	۳/۱۴	۰/۰۹۳	۰/۲۹۴	Growth	رشد فروش
---	۰/۱۵۲	-۱/۴۳	۰/۸۰۷	-۱/۱۵۴	C	
۰/۳۰۷۷					ضریب تعیین	
۰/۳۰۵۰					ضریب تعیین تعديل شده	
۸۴/۷۲					آماره والد	
۰/۰۰۰۰					سطح معناداری	

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که متغیر عملکرد مالی دارای ضریب مثبت و سطح معنی‌داری کمتر از ۵ درصد است بنابراین عملکرد مالی بر ارزش شرکت تأثیر مستقیم دارد و فرضیه اول در سطح اطمینان ۹۵ درصد پذیرفته می‌شود. متغیرهای کنترلی سن شرکت و رشد فروش دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشند از این‌رو رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند. ضریب تعیین تعديل شده برابر با ۰/۳۰۵۰ می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۳۰ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره والد برابر با ۸۴/۷۲ و سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو می‌توان گفت که مدل برآشن شده از اعتیار کافی برخوردار است. آزمون هم خطی نشان می‌دهد عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد.

نتایج فرضیه دوم در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. نتیجه آزمون مدل دو

$Qtobin_{it} = \alpha_0 + \beta_1 Reput_{it} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 BIND_{it} + \beta_4 Age_{it} + \beta_5 Growth_{it} + \varepsilon_{it}$							
متغیر وابسته: ارزش شرکت							
هم خطی	هم خطی	سطح معناداری	آماره Z	خطای استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
۱/۰۳	۰/۱۰۳	-۱/۶۳	۰/۱۱۴	-۰/۱۸۶	Reput	شهرت حسابرس	
۱/۰۸	۰/۰۰۰	-۴/۰۵	۰/۲۳۱	-۰/۹۳۸	LEV	اهرم مالی	
۱/۰۲	۰/۰۸۶	۱/۷۲	۰/۱۹۲	۰/۳۳۰۳	BIND	استقلال هیئت مدیره	
۱/۰۴	۰/۰۰۰	۴/۷۴	۰/۱۵۵	۰/۷۳۸	Age	سن شرکت	
۱/۰۴	۰/۰۰۰	۷/۴۲	۰/۰۶۱	۰/۴۵۵	Growth	رشد فروش	
---	۰/۶۸۵	-۰/۴۱	۰/۶۰۳	-۰/۲۴۴	C		
۰/۱۶۲۸					ضریب تعیین		
۰/۱۵۹۶					ضریب تعیین تعدل شده		
۱۲۰/۷۰					آماره والد		
۰/۰۰۰					سطح معناداری		

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که متغیر شهرت حسابرس دارای سطح معنی‌داری بیشتر از ۵ درصد است بنابراین شهرت حسابرس بر ارزش شرکت تاثیر ندارد و فرضیه دوم در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود. متغیرهای کنترلی سن شرکت و رشد فروش دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشند از این‌رو رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند ولی متغیر کنترلی اهرم مالی دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو رابطه معکوس و معناداری با متغیر وابسته دارد. ضریب تعیین تعدل شده برابر با ۰/۱۵۹۶ می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۱۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره والد برابر با ۱۲۰/۷۰ و سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو می‌توان گفت که مدل بازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. آزمون هم خطی نشان می‌دهد عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد.

نتایج فرضیه سوم در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷. نتیجه آزمون مدل سوم

متغیر وابسته: ارزش شرکت						
هم خطی	سطح معناداری	z آماره	خطای استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
۶/۵۷	۰/۰۰۰	۶/۱۷	۰/۵۶۵	۳/۴۸۶	ROA	عملکرد مالی
۲/۵۸	۰/۰۰۱	-۳/۴۱	۰/۲۶۵	-۰/۹۰۶	OWNM	مالکیت مدیریتی
۷/۸۶	۰/۰۲۳	۲/۲۸	۰/۶۹۴	۱/۵۷۹	ROA* OWNM	عملکرد مالی* مالکیت مدیریتی
۱/۴۱	۰/۲۲۹	۱/۲۰	۰/۳۰۸	۰/۳۷۱	LEV	اهرم مالی
۱/۰۱	۰/۲۳۸	۱/۱۸	۰/۳۰۲	۰/۳۵۶	BIND	استقلال هیئت مدیریه
۱/۰۵	۰/۰۱۰	۲/۵۸	۰/۲۲۷	۰/۵۸۷	Age	سن شرکت
۱/۰۷	۰/۰۰۱	۳/۳۰	۰/۰۸۴	۰/۲۷۷	Growth	رشد فروش
---	۰/۳۶۲	-۰/۹۱	۰/۸۰۸	-۰/۷۳۶	C	
۰/۳۱۶۷				ضریب تعیین		
۰/۳۱۳۰				ضریب تعیین تعديل شده		
۱۱۷/۰۵				آماره والد		
۰/۰۰۰۰				سطح معناداری		

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد که متغیر تعاملی عملکرد مالی*مالکیت مدیریتی دارای ضریب مثبت و سطح معنی‌داری کمتر از ۵ درصد است بنابراین مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین عملکرد مالی و ارزش شرکت تاثیر مستقیم دارد و فرضیه چهارم در سطح اطمینان ۹۵ درصد پذیرفته می‌شود. متغیرهای کنترلی سن شرکت و رشد فروش دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشند از این‌رو رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند. ضریب تعیین تعديل شده برابر با ۰/۳۱۳۰ می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۳۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره والد برابر با ۱۱۷/۰۵ و سطح

پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالیه

معناداری آن کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو می‌توان گفت که مدل برآش شده از اعتبار کافی برخوردار است. آزمون همخطی نشان می‌دهد عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد.

نتیجه آزمون فرضیه چهارم

نتایج فرضیه چهارم در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸ نتیجه آزمون مدل چهارم

متغیر وابسته: ارزش شرکت						
هم خطی	سطح معناداری	آماره Z	خطای استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
۸/۰۳	۰/۱۲۹	-۱/۵۲	۰/۲۵۱	-۰/۳۸۱	Reput	شهرت حسابرس
۱/۲۴	۰/۰۳۹	-۲/۰۶	۰/۲۴۰۱	-۰/۴۹۴	OWNM	مالکیت مدیریتی
۸/۵۱	۰/۲۹۷	۱/۰۴	۰/۳۶۴	۰/۳۸۰۲	Reput* OWNM	شهرت حسابرس* مالکیت مدیریتی
۱/۰۲	۰/۰۰۳	-۳/۰۰	۰/۲۹۹	-۰/۸۹۸	LEV	اهم مالی
۱/۰۹	۰/۳۳۲	۰/۹۷	۰/۳۳۹	۰/۳۲۸	BIND	استقلال هیئت مدیریه
۱/۰۵	۰/۰۰۲	۳/۰۴	۰/۲۴۴	۰/۷۴۳	Age	سن شرکت
۱/۰۴	۰/۰۰۰	۴/۴۴	۰/۱۰۱	۰/۴۴۹	Growth	رشد فروش
---	۰/۹۸۱	-۰/۰۲	۰/۱۰۲	-۰/۰۱۹	C	
۰/۱۶۳۱				ضریب تعیین		
۰/۱۵۸۶				ضریب تعیین تعديل شده		
۵۳/۹۴				آماره والد		
۰/۰۰۰۰				سطح معناداری		

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد که متغیر تعاملی شهرت حسابرس* مالکیت مدیریتی دارای سطح معنی‌داری بیشتر از ۵ درصد است بنابراین مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین شهرت حسابرس و

ارزش شرکت تاثیر ندارد و فرضیه پنجم در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود. متغیرهای کنترلی سن شرکت و رشد فروش دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند ولی متغیر کنترلی اهرم مالی دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو رابطه معکوس و معناداری با متغیر وابسته دارد. ضریب تعیین تبدیل شده برابر با $1586/0$ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۱۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهنند. آماره والد برابر با $53/94$ و سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو می‌توان گفت که مدل برآذش شده از اعتبار کافی برخوردار است. آزمون هم‌خطی نشان می‌دهد عامل تورم و اریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش، بررسی نقش مالکیت مدیریتی در تأثیر عملکرد مالی و شهرت حسابرس بر ارزش شرکت بود. با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول، عملکرد مالی بر ارزش شرکت تاثیر مستقیم دارد. یعنی با بهبود عملکرد مالی، ارزش شرکت افزایش می‌یابد. بدیهی است که در شرایطی که عملکرد مالی بیشتر شود سرمایه‌گذاران بیشتری در صدد سرمایه‌گذاری و خرید سهام شرکت بر می‌آیند که این امر افزایش قیمت سهام شرکت در بازار سرمایه را به همراه داشته و موجب می‌شود ارزش شرکت در بازار سرمایه بالاتر رود. یک شرکت همیشه با هدف به حداقل رساندن دارایی مالک یا به حداقل رساندن ارزش تجاری، تلاش می‌نماید. مطابق با دیدگاه می‌توان بیان داشت به حداقل رساندن ارزش تجاری، به حداقل رساندن سود است، هرچه تجارت، بیشتر سود داشته باشد، ارزش شرکت بیشتر می‌شود. به لحاظ مقایسه، این نتیجه با مطالعات واردhana و سوسي (۲۰۲۲) مطابق بوده است. همچنین، مطابق با پژوهش وايان ويدنيا و همكاران (۲۰۲۰) و صراف و همكاران (۱۴۰۱)، ستايش و نمازي (۱۳۹۴) و پيرايش و محمدپورزنجانی (۱۳۹۷) است که پژوهش آنها نشان دهنده ارتباط مثبت معنادار میان ارزش شرکت و عملکرد مالی می‌باشد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم، شهرت حسابرس بر ارزش شرکت تاثیر ندارد. یعنی شهرت حسابران و استفاده از حسابران بزرگتر یا موسسات حسابرسی کوچکتر، تاثیری در

افزایش یا کاهش ارزش شرکت ندارد. سهامداران همواره نیازمند اطلاعاتی هستند که بتوانند برای ارزیابی تصمیمات خود از آنها بهره گیرند. تصمیمات باید از لحاظ مالی و دیدگاه تحلیل گر مالی به گونه‌ای باشد که در شرکت ارزش ایجاد کند. در هر رویداد اقتصادی، سرمایه گذاران برای تصمیم گیری نیازمند اطلاعات قابل اتکا هستند. از دیدگاه سرمایه گذاران، اطلاعاتی قابل اتکا تلقی می‌شود که یک سازمان مستقل بر فرآیند گزارش گری شرکت‌ها و مرکز ثقل این فرآیند یعنی صورت‌های مالی، نظارت نمایند. از همین رو انتظار بر این است شهرت حسابرس بر ارزش شرکت اثر مطلوب داشته باشد. چون حسن شهرت حسابرس، اعتبار اطلاعات صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد و سرمایه گذاران زیادی میل به خرید سهام از شرکت خواهند داشت. به لحاظ مقایسه، این نتیجه با مطالعات واردhana و سوسی (۲۰۲۲) و جامی و همکاران (۱۳۹۸) مخالف بوده است. همچنین، مخالف با پژوهش بیرجندی و همکاران (۱۴۰۰) است. نتایج پژوهش آنها نشان داد که شهرت حسابرس بر عملکرد شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم، مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین عملکرد مالی و ارزش شرکت تاثیر مستقیم دارد. بدین معنی که تعامل مالکیت مدیریتی و عملکرد مالی و افزایش آن‌ها موجب افزایش ارزش شرکت می‌شود. یعنی در شرکت‌هایی که از مالکیت مدیریتی بالاتری برخوردار هستند، با بهبود و افزایش عملکرد مالی، ارزش شرکت نیز افزایش می‌یابد. سهامداران به عنوان مالکان اصلی واحد تجاری به دنبال حداکثر کردن ثروت خود هستند که این افزایش تنها در نتیجه عملکرد مطلوب شرکت و مدیریت حاصل خواهد شد. به همین علت سهامداران همواره نسبت به موضوع عملکرد واحد تجاری اهمیت ویژه‌ای قائل بوده‌اند. این امر باعث گردیده است که در دنیای رقابتی امروز افزایش ثروت سهامداران و ایجاد ارزش برای شرکت، از اصلی ترین چالش‌های پیش روی مدیران شرکت‌ها به شمار آید. به لحاظ مقایسه، این نتیجه با مطالعات واردhana و سوسی (۲۰۲۲) و صراف و همکاران (۱۴۰۱) و ستایش و نمازی (۱۳۹۴) مطابق بوده است. همچنین، مطابق با پژوهش وایان ویدنیا، و همکاران (۲۰۲۰) و کوکوروا و استپانوا (۲۰۱۳) است.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم، مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین شهرت حسابرس و ارزش شرکت تاثیر ندارد. بدین معنی که تعامل مالکیت مدیریتی و شهرت حسابرس و افزایش آن‌ها موجب افزایش یا کاهش معنی دار ارزش شرکت نمی‌شود. یعنی در شرکت‌هایی که مالکیت

مدیریتی بالاتری دارنده، شهرت حسابرسان و استفاده از حسابرسان بزرگتر یا موسسات حسابرسی کوچکتر، تاثیری در افزایش یا کاهش ارزش شرکت ندارد. شهرت حسابرس ممکن است دو نقش در قیمت گذاری سهام بازی کند: اول اینکه حسابرسان با کیفیت، ممکن است یک نقش آگاهی دهنده داشته باشد و اطلاعات دقیقتری به استفاده کنندگان از صورت‌های مالی مخابره کند که نتیجه آن کاهش عدم اطمینان آتی برای سرمایه گذاران ناآگاه می‌باشد و به تبع آن قیمت گذاری سهام و ارزش شرکت افزایش می‌یابد. دوم این که کیفیت حسابرسی ممکن است درباره ارزش شرکت در بازار عرضه اولیه، علامت دهی کند و باعث کاهش قیمت گذاری سهام و در نتیجه ارزش شرکت شود. به لحاظ مقایسه، این نتیجه با مطالعات واردhana و سوسی (۲۰۲۲) مطابق بوده است. همچنین مطابق با پژوهش پنگ و همکاران (۲۰۲۰) و کوکوروا و استپانو (۲۰۱۳) است. ولی، مخالف با پژوهش گلوریا و مانتوانی (۲۰۱۷) و جامی و همکاران (۱۳۹۸) است. همچنین، مخالف با پژوهش بیرجندی و همکاران (۱۴۰۰) است. نتایج پژوهش آنها نشان داد که شهرت حسابرس بر عملکرد شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

با توجه به نتایج، به سرمایه گذاران پیشنهاد می‌گردد تا در موقع سرمایه گذاری در شرکت‌ها، این سه متغیر را مدنظر و مورد توجه قرار دهند و در تصمیمات خود لحاظ کنند. سرمایه گذاران برای تصمیم گیری نیازمند اطلاعات قبل اتکا هستند و از آن جایی که شهرت حسابرس، اعتبار اطلاعات صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد، پیشنهاد می‌شود برای افزایش ارزش شرکت، حسابرس از شهرت بالایی برخوردار باشد. همچنین، تحلیلگران بازار سرمایه می‌توانند نتایج و آثار بررسی تاثیر عملکرد شرکت بر ارزش شرکت و نقش تعدیلگر مالکیت مدیریتی بر ارتباط بین آن‌ها را در بورس اوراق بهادار تهران به صورت دقیق و جامع تری بررسی و درک نمایند و از این طریق بتوانند ارزش افزوده برای واحد اقتصادی ایجاد نمایند.

به محققان آتی پیشنهاد می‌شود، تاثیر عملکرد مالی، شهرت حسابرس و اندازه شرکت بر ارزش شرکت با تأکید بر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی یا ارتباطات سیاسی و یا اصطکاک بازار را بررسی نمایند.

فهرست منابع

- اشرف زاده، حمیدرضا، مهرگان، نادر. (۱۳۸۷). اقتصاد سنجی پانل دیتا، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، چاپ اول، ۱۵۴-۱.
- افلاطونی، عباس. (۱۳۹۵). تجزیه و تحلیل آماری با eviews در تحقیقات حسابداری و مدیریت مالی، تهران، انتشارات ترمه.
- بخردی نسب، وحید. (۱۳۹۹). تأثیر کیفیت پرتفوی وام بر عملکرد مالی با درنظر گرفتن نقش تعديل‌گر سلامت مالی . پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالیه، ۱(۴)، ۱۴۳-۱۷۷.
- بنی مهد، بهمن؛ عربی، مهدی و حسن پور، شیوا. (۱۳۹۵). اشتباهات رایج در پژوهش‌های تجربی حسابداری، دانش حسابداری مالی، ۱(۳)، ۲۱-۴۵.
- بیرجندي، حميد؛ فتحي، زهرا؛ نيكتمان صفرى، غلامحسين. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بين شهرت حسابرس و شهرت شركت بر عملکرد شركت، نهمین کنفرانس بين المللی مدیریت امور مالی، تجارت، بانک، اقتصاد و حسابداری.
- پيرايши، رضا، محمديپور زنجاني، مسعود. (۲۰۱۹). بررسی رابطه عملکرد مالی و ارزش شركت در بين شركت‌های معادني استان زنجان (پذيرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران) . نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۲(۷)، ۱۰۳-۱۱۶.
- جامی، مجید، محمدی، فاطمه، سارانی، افسانه. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر ارزش شركت‌های پذيرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران . نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۳(۹)، ۶۵-۷۶.
- خواجوي، شكرالهي، احمد. (۱۳۹۶). بررسی تعامل بين مالکيت مدیريتي و عملکرد شركت با استفاده از سистем معادلات همزمان (شواهدي از بورس اوراق بهادر تهران)، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۴(۵۶)، ۵۵-۸۱.
- حاجي كريمي، آرش، شكيببي، حسين. (۱۳۹۹). نقش سازوکارهای كتrol داخلی و مدیریت ريسک كیفیت زنجیره تأمین در بهبود عملکرد مالی . پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالیه، ۱(۳)، ۱۵۱-۱۷۹.
- راهنما، فاطمه، بادآور نهنڌي، یونس. (۱۳۹۸). تأثیر نرخ موثر مالياتي بر ساختار سرمایه، تصميمات سرمایه گذاري و سود تقسيمي سهام، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۱۱(۴۲)، ۱۹۳-۲۱۰.
- رحمانيان كوشككى، عبدالرسول، بادياب، آرش. (۱۴۰۲). تأثیر حاكمیت شرکتی، سودآوری و اندازه شركت بر ارزش شركت با نقش ميانجي سرمایه فکري . مطالعات اخلاق و رفتار در حسابداری و حسابرسی، ۳(۱)، ۸۹-۱۱۴.

نقش مالکیت مدیریتی در تأثیر عملکرد مالی و شیبخت حسابرس بر ارزش شرکت

- سلیمانی امیری، غلامرضا، رازانی، سارا. (۱۴۰۰). بررسی عوامل مالی موثر بر رشد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *راهبرد مدیریت مالی*, ۳۹، ۱۶-۱.
- سوری، علی. (۱۳۹۰). اقتصاد سنجی همراه با کاربرد نرم افزار Eviews7 فرهنگ شناسی، چاپ اول. شمس، مینا؛ فولادی، مسعود؛ فرهادی، مریم. (۱۳۹۵). تأثیر استقلال هیأت مدیره و کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، *بررسی های حسابداری*, ۱۰، ۶۱-۸۰.
- صراف، فاطمه؛ بشارت پور، فاطمه؛ علی اکبری، محمدامین؛ پرتوی، رویا. (۱۴۰۱). تأثیر بازده سهام و عملکرد مالی بر رابطه بین حاکمیت شرکتی و ارزش شرکت، *مطالعات حسابداری و حسابرسی*, ۱۱، ۳۶-۲۱.
- عبدی، رسول، زینالی، مهدی، تقی زاده خانقاوه، وحید. (۱۳۹۶). تأثیر مالکیت مدیریتی بر رابطه بین جریانهای نقد آزاد و ناکارایی سرمایه گذاری، *پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی*, ۹، ۱۵۷-۱۸۵.
- فاطمه یلمه. (۱۴۰۰). رابطه بین ساز و کارهای راهبری شرکت و ارزشیابی شرکت، *فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری*, ۱۷، ۶۴-۴۹.
- فاتحی نافچی، حسن؛ خواجه وند کاجی، میلاد. (۱۳۹۷). تأثیر سن شرکت بر ارتباط بین حاکمیت شرکتی و ساختار سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *چشم انداز حسابداری و مدیریت*, ۱، ۷۲-۸۵.
- فروغی، داریوش، جهان بخش، امید. (۱۳۹۹). نقش تعدیل کننده اهرم مالی و سیاست تقسیم سود در تأثیر حاکمیت شرکتی بر ارزش شرکت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *مطالعات حسابداری و حسابرسی*, ۹، ۵-۲۰.
- کاویانی، میثم، فخر حسینی، سید فخرالدین. (۱۴۰۲). تأثیر انشای فرآگیر مالی بر عملکرد بانک‌ها: نقش تعدیلی رقابت بازار و ساختار مالکیت. *پژوهش های راهبردی بودجه و مالیه*, ۴، ۱۰۷-۱۳۱.
- مهرانی، ساسان؛ حسینی، احمد؛ حیدری، حسن و پویانفر، احمد. (۱۳۹۲). بررسی اثر ساختار مالکیت بر ارزش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، *تحقیقات مالی*, ۱۵، ۱۲۹-۱۴۸.
- نخعی، حبیب ا.؛ حسینیانی، نرگس، قدردان، احسان. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و ریسک پذیری در جهت ایجاد ارزش شرکت. *چشم انداز حسابداری و مدیریت*, ۳۱، ۴۵-۶۲.
- Abdi, R, Zainali, M, Taghizadeh Khanqa, V, (2016), The effect of managerial ownership on the relationship between free cash flows and investment inefficiency, *Journal of Financial Accounting and Auditing Research*, Year 9, Number 35, pp. 157-185 . [in Persian] [dor: 20.1001.1.23830379.1396.9.35.8.7](https://doi.org/10.1001.1.23830379.1396.9.35.8.7)
- Aflatoni, A. (2015). Statistical analysis with eviews in accounting research and financial management, Tehran, Termeh Publications. [in Persian] <https://www.termehbook.com/>
- Ali, J., & Farozi, R. (2021). Pengaruh Profitabilitas Terhadap Nilai Perusahaan (Studi Empiris Pada Perusahaan Sektor Industri Barang Konsumsi di Bursa Efek Indonesia Tahun 2017-2019). *Jurnal Neraca Peradaban*, 1(1), 128-135. <https://doi.org/10.55182/jnp.v1i2.36>

- Ashrafzadeh, H & Mehrgan, N. (2008). Panel Data Econometrics, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, first edition, pp. 154-1. [in Persian] <http://www.nashreiran.ir/>
- Bae, G. S., & Choi, S. U. (2012). Do industry specialist auditors improve investment efficiency?. Available at SSRN 2145191. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2145191>
- Bani Mahd, Bahman; Arabi, Mehdi and Hasanpour, Shiva. (2016). common mistakes in accounting empirical research, Financial Accounting Knowledge, 3(1), 21-45. [in Persian]. https://ifak.journals.ikiu.ac.ir/article_901.html
- Bekhradi Nasab, V. (2021). The Effect of Loan-Portfolio Quality on Financial Performance by Considering the Moderating Role of Financial Health. *Budget and Finance Strategic Research*, 1(4), 143-177. [in Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27171809.1399.1.4.5.0>
- Ben Le, (2019) "Working capital management and firm's valuation, profitability and risk: Evidence from a developing market", International Journal of Managerial Finance, <https://doi.org/10.1108/IJMF-01-2018-0012>.
- Birjandi, H; Fathi, Z; Niknam Safari, Gh.(1400). investigating the relationship between the reputation of the auditor and the reputation of the company on the performance of the company, the 9th International Conference on Financial Management, Business, Bank, Economics and Accounting. [in Persian] <https://civilica.com/doc/1320069>
- Cravens, K., S., Oliver, E., G., Stewart, J., S., (2010) .Can a positive approach to performance evaluation accomplish your goals? *Kelley School of Business*, 53, 269-279. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.005>
- Dang, H. N., Vu, V. T. T., Ngo, X. T., & Hoang, H. T. V. (2019). Study the impact of growth, firm size, capital structure, and profitability on enterprise value: Evidence of enterprises in Vietnam. *Journal of Corporate Accounting & Finance*, 30(1), 144-160. <https://doi.org/10.1002/jcaf.22371>
- Dunn, K. A., & Mayhew, B. W. (2004). Audit firm industry specialization and client disclosure quality. *Review of accounting studies*, 9, 35-58. <https://doi.org/10.1023/B:RAST.0000013628.49401.69>
- Foroughi, D., & Jahanbakhsh, O. (2020). Moderator Role of Financial Leverage and Dividend Policy on the Effect of Corporate Governance to Firm Value in Tehran Stock Exchange. *Accounting and Auditing Studies*, 9(34), 5-20. [in Persian] doi: [10.22034/iaas.2020.112770](https://doi.org/10.22034/iaas.2020.112770)
- hajikarimi, A., & shakibi, H. (2020). The Role of Internal Control Mechanisms and Supply Chain Quality Risk Management in Improving Financial Performance. *Budget and Finance Strategic Research*, 1(3), 151-179. [in Persian] doi: [10.1001.1.27171809.1399.1.3.5.8](https://doi.org/10.1001.1.27171809.1399.1.3.5.8)
- Huang, R.D., Li, H., (2009). Does the market dole out collective punishment? An empirical analysis of industry, geography, and Arthur Andersen's reputation. *J. Bank. Financ.* 33 (7), 1255-1265. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2009.01.003>
- Jami M., Mohammadi F., Sarani A. (2018). Investigating the effect of auditing quality on the value of companies admitted to the Tehran Stock Exchange. *Scientific Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, 3(9), 65-76. [in Persian] <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/199>
- Jensen, M. C., and Meckling W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure, *Journal of Financial Economics*. 3(4), PP. 305-360.

- Kadapakkam, P. R., Kumar, P. C., & Riddick, L. A. (1998). The impact of cash flows and firm size on investment: The international evidence. *Journal of banking & Finance*, 22(3), 293-320. [https://doi.org/10.1016/S0378-4266\(97\)00059-9](https://doi.org/10.1016/S0378-4266(97)00059-9)
- kaviani, M., & Fakhrhosseini, F. (2023). The Effect of Financial Inclusion Disclosure on Bank Performance: The Moderating role of Market Competition and Ownership Structure. *Budget and Finance Strategic Research*, 4(3), 107-131. [in Persian] [Dor: 20.1001.1.27171809.1402.4.3.4.8](#)
- Khajavi, S., & Shokrollahi, A. (2017). Investigation of Interactions between Managerial Ownership and Corporate Performance Using the Simultaneous Equations System (Evidence from Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 14(56), 55-81. [in Persian] [doi: 10.22054/qjma.2017.8779](#)
- Mehrani, S., Hoseini, A., Heidari, H., & Pouyanfar, A. (2013). Investigation of the Effects of Ownership Structure on Firms Value: Evidence from Tehran Stock Market. *Financial Research Journal*, 15(1), 129-148. [in Persian] [doi: 10.22059/jfr.2013.35436](#)
- Magnis, C., & Iatridis, G. E. (2017). The relation between auditor reputation, earnings and capital management in the banking sector: An international investigation. *Research in International Business and Finance*, 39, 338-357. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2016.09.006>
- Nakhai, H. A., Hosseini, N., Ghadran, E. (2019). Examining the relationship between audit quality and risk taking in order to create company value. *Accounting and Management Perspectives*, 3(31), 45-62. [in Persian] https://www.jamv.ir/article_119612.html
- Piraish R., Mohammadpour Zanjani M. (2019). Investigating the relationship between financial performance and company value among mining companies in Zanjan province (accepted in Tehran Stock Exchange). *Scientific Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, 2(7), 103-116. [in Persian] <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/107>
- Rahmanian Koushkaki, A., & Badyab, A. (2023). The Effect of Corporate Governance, Profitability, and Firm Size on Firm Value with the Intervention of Intellectual Capital. *Studies of ethics and behavior in accounting and auditing*, 3(1), 89-114. [in Persian] <https://sanad.iau.ir/journal/sebaa/Article/701351?jid=701351>
- Rahnama, F., & Badavar Nahandi, Y. (2019). The Impact of Effective Tax Rate on Capital Structure, Investment Decisions and Dividend Profit. *Accounting and Auditing Research*, 11(42), 193-210. [in Persian] https://www.iaaaaar.com/article_98856.html
- Sarraf, F., Besharatpour, F., Aliakbari, M., & Partovi, R. (2022). The effect of stock returns and financial performance on the relationship between corporate governance and Company value. *Accounting and Auditing Studies*, 11(43), 21-36. [in Persian] [doi: ۱۰.۲۲۰۳۴/IAAS.2022.161710](#)
- Shams, M., Fooladi, M., & Farhadi, M. (2016). The Effect of Board Independence and Audit Quality on Earnings Management in Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Journal of Iranian Accounting Review*, 3(10), 61-80. [in Persian] [doi: 10.22055/jiar.2016.12734](#)
- Silvia Indrarini, M. M. (2019). Nilai perusahaan melalui kualitas laba:(Good Governance dan Kebijakan Perusahaan). Scopindo Media Pustaka. [۶۲۳۹۲۳۳۲۸۵. 9786239233280](#)
- Soleimany Amiri, G., & Razani, S. (2021). Investigation of Financial Factors Affecting the Growth of Listed Companies. *Financial Management Strategy*, 9(3), 1-16. [in Persian] [doi: 10.22051/jfm.2020.28613.2226](#)

Wardhana, R. A., & Kusumawardhani, S. S. (2022). EFFECT OF FINANCIAL PERFORMANCE, AUDITOR REPUTATION, FIRM SIZE ON FIRM VALUE WITH MANAGERIAL OWNERSHIP AS MODERATING:(Empirical Study on Raw Goods Sector Companies listed on the Indonesia Stock Exchange for the period 2017-2020). *JOURNAL OF MANAGEMENT, ACCOUNTING, GENERAL FINANCE AND INTERNATIONAL ECONOMIC ISSUES*, 1(4), 91-108.

<https://doi.org/10.55047/marginal.v1i4.303>

Wulandari, Catur., & Efendi, David. (2022). Pengaruh Profitabilitas Terhadap Nilai Perusahaan Desa Corporate Social Responsibility Sebagai Variabel Moderasi. Jurnal Ilmu dan Riset Akuntansi, 11(6), 1-15.

<http://jurnalmahasiswa.stiesia.ac.id/index.php/jira/article/view/4649>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی